

Hold

Észlelő	R	L	F	Műszer
Deák Zoltán (Bukarest, RO)*	-	-	5	15 L
Forgács Zoltán (Budapest)*	2	-	-	20 T
Görgei Zoltán (Tamási)	2	2	-	5 L
Kocsis Antal (Balatonfűzfő)	2	2	-	15,5 T
Kocsisné Vörösházi Villő (Balatonfűzfő)	1	2	-	15,5 T
Ladányi Tamás (Balatonfűzfő)	1	1	3	11 T
Presits Péter (Budapest)	-	-	1	6 L
Ravasz Bálint (Gyopárosfürdő)*	-	1	1	5 L
Ruzsinka István (Szekszárd)*	2	1	-	15 T
Sánta Gábor (Kisújszállás)*	36	36	-	5 L
Schné Attila (Nemesvámos)	1	1	-	11 T

1996. szeptember-október során 11 észlelő 102 megfigyelést végzett. Rövidítések: R= részletrajz, L= leírás, F= fotó, L= refraktor, T= reflektor, B= binokulár.

Aristarchus-kráter és környéke

1996.10.23. 18:25–18:50 UT, Colong.: 51°01,
50/540 refr., S= 6, T= 3–4

108x: Az Aristarchus ennél a megvilágítottságnál az egyik legfeltűnőbb alakzat, csontfehéren ragyogó Ny-i kráterfala szinte vakító. Jól látható a K-i kráterfal teraszos szerkezete. D felé, nem egészen egy kráterátmérőnyire a kisebb, szintén elliptikus, romkrátereszerű F jelű alakzat, ezzel a kis műszerrel nem mutat többet. A Ny-ra lévő Herodotusból még csak kevés látszik, csupán a Ny-i kráterfala legmagasabb részeit éri a fény. ÉNy-ra a Mons Herodotus legmagasabb pontja vakító fehéren világít a környező koromfekete, még meg nem világított részben. É-on a lándzsahegy formájú hegyvidéktől K-re a Rupes Toscanelli egy kis részét lehet csak sejteni. (Görgei Zoltán) ⇨

Hainzel-kráter

1996.10.23. 20:10–20:23 UT, Colong.: 51°84,
110/1800 refl., S= 4, T= 4

300x: Tulajdonképpen 3 nagyobb, egymásra települt kráterből áll, és több kisebbből, a Lacus Timoristól Ny-ra. A középső, K-i a C jelű, ez a legkisebb, magába foglal egy kb. feleakkorát, mint maga. Falai erősen lepusztultak. Látható egy központi csúcs is, komplex, furcsa L alakot mutat. A nagyobb, északi kráter az A jelű, komplex falakkal, nagy központi csúccsal. Egy nagyon keskeny árnyék figyelhető meg a

kráterekben, valamint néhány redő és kisebb belső kráter. Maga a Hainzel a déli, elnyúlt kráter. A C jelű D-i végénél három elnyúlt kráterecske látható a Hainzelen belül, némi belső árnyékkal. K-re kívül egy rianás vagy redő látható, közepén egy fényes folt, ez kráternek tűnik. (*Schné Attila*)

Messier-A kráter

1996.09.30. 20:35–20:45 UT, Colong.: 131°48, 50/540 refr., S= 6, T= 4

108x: Szép látvány a terminátoron ez a kis méretű kráter. A tőle K-re lévő párja már árnyékban van. Kissé elliptikus, belseje teljesen árnyékkal telt, semmi különös nem látszik a falakon. A K-re lévő Messier-ből az ÉNy-i ívdarabból két magasabb peremet ér fény, az egyik nagyobb, a másik kisebb. Jól látható a Ny-i irányban kiinduló fényesebb, világos sugársáv, kb. 4 kráterátmérőig követhető. A Rima Messier nem látható, ehhez nagyobb műszer kell. (*Görgei Zoltán*)

Piccolomini-kráter

1996.10.01. 19:45–20:02 UT, Colong.: 143°30, 50/325 refr., S= 4, T= 5

100x: Feltűnő, nagyméretű, szép, szabályos kráter ép falakkal és jól fejlett, nagy központi csúccsal. Ny-i falától ÉNy felé indul ki a hatalmas Rupes Altai törésvonal. Keleten a terminátoron túlra nyúlik sok hegyvidéki rész, ez a szabálytalan felszín igen megkapó. Alakja kissé elliptikus, alig több mint felét borítja még árnyék. (*Sánta Gábor*) ⇨

Isidorus-kráter

1996.10.01. 20:20–20:27 UT, Colong.: 141°51, 50/325 refr., S= 4, T= 5

100x: Közepes méretű és feltűnőségű kráter a Mare Nectaris K-i peremét övező hegyvidéken. Körülötte egy fénylő gyűrű látszik, ezek magasabban lévő hegyvidéki részek lehetnek, mivel a terminátor nem megy át rajtuk. Kör alakú kráter, kb. 25%-át borítja árnyék, sem központi csúcs, sem sugárrendszer nem látszik, bár eléggé fiatalos megjelenésű. (*Sánta Gábor*)

1996.10.30. 19:25–19:40 UT, Colong.: 136°48, 50/325 refr., S= 3–4, T= 5

100x: A Capella–Isidorus gyönyörű kráterpár. Mindkettőnek vastag, fensújszerű falai vannak, 30–40%-os belső árnyékkal. A Capellától DK-re egy feltűnő, nagy hegycsúcs található, pontosan K-re pedig egy elnyúlt fensúj. Igazán érdekes a terminátoron lévő Gutenberg K-en, csak a falai látszanak, ezek igen vastagok. Tőle D-re, szintén a terminátoron a Montes Rhipaeus hosszú hegyláncokból áll, amelyek keréknyomszerűen zárnak be szöveget egymással. Az egyik lánc mare felőli oldalán a fővonulat mellett egy melléknyúlvány is kivehető. (*Sánta Gábor*)

Vieta és Fourier

1996.10.24. 15:50–16:28 UT, Colong.: 61°96, 50/325 refr., S= 7, T= 5

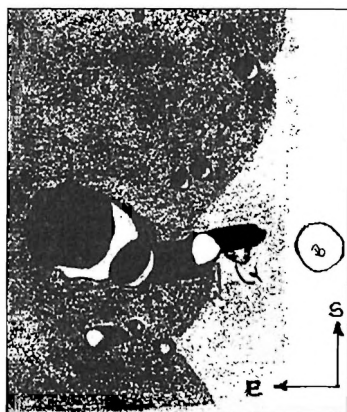
100x: A Vieta nagyméretű, kb. 1:2 arányban elliptikus kráter a terminátor közelében. Lapos, elnyúlt központi csúcsa és belső lávasíksága van. Kb. egyharmadát árnyék fedi, amelynek pereme elárulja a kráterperem hegyeit. É-on az árnyék kifut a kráterből, és egy völgyben folytatódik, amellyel párhuzamosan további dombsorok futnak, a völgy egy kis kráterben végződik (M jelű). A Vieta D-i oldalából szűnültig árnyékoz völgyek indulnak ki, s több hegység ill. kráterfal található itt. A DK-re lévő

Fourier egy közepes kráter, mérete valamivel kisebb, mint a Vieta fele. Belsejét 25%-ban borítja árnyék, falai épek. Tőle É-ra a kicsi F jelű kráterecske, amelyből É-ra egy fényes sáv indul ki. (*Sánta Gábor*)

Albategnius

1996.08.06. 00:20–01:00 UT, Colong.: 170°01, 445/2020 refl., S= 4, T= 3

146x: A hatalmas, feltűnő, kör alakú kráter már a terminátor közvetlen közelében van, belsejének 90%-át árnyék borítja. Az árnyék közepén tűéles, szinte vakító pontként látszik a központi csúcs teteje. Fehér, mérete néhány ívmásodperc lehet. A kráterfenéken látszó árnyék pereme nem szabályos, egy csúcsosodás és egy bemélyedés tarkítja. A csúcsosodás a központi csúcs árnyéka, a beöblösödést viszont egy széles hátú lankás domb okozza, mely a kráterfallhoz tapad ÉNy-on. A kráterfenék megvilágított része barnás, a kráterfalhoz közeledve néhol világosabb É-D irányú (a fallal párhuzamos) sávok vannak benne. Ahogy a falra kapaszkodunk, egyre több a fehér sáv, a kráterfal belső, a Nappal szembeni pereme már egészen fehér. Néhol mintha redők is látszanának. A külső kráterfal megvilágított részei meredek, kivéve É-on, ahol egy rövid szakaszon egy lankásabb lejtő van. Ezen a lejtőn több sorban haránt irányú dombhátak látszanak, a ritka nyugodt pillantokban rengeteg redő, omlás látszik a „lefelé” néző oldalukon. DNy-on a kráterfal külső részén az árnyékból legalább négy napsütötte dombtető kandikál ki. (*Sárneczky Krisztián*)

Plato-A és a tőle Ny-ra levő krátermező
1996.05.26. 23:30–24:00 UT
110/806 refl., 169x (Ladányi Tamás)

Eratosthenes-kráter
1996.10.20. 17:45–17:55 UT
50/350 refr., 100x (Sánta Gábor)

KOCSIS ANTAL

ELADÓ: Zeiss 80/500 objektív, 80/500 refraktor, Montierung T (tengelykereszt), faállvány,
Zeiss 63/420 refraktor azimutális tengelykeresztrel, képfordítóval, 17x, 25x nagyítással.
KERESÉK: Zeiss ortho okulárok: 4, 6, 10 mm fókusztávolsággal. *Sebők György, 1065
Budapest, Weiner L. u. 13., tel.: 131-7205*